

A kövér testek dicsérete

Koleszár Kata *Peremvirág* című tárlata

FAJGERNÉ DUDÁS ANDREA

Hidegszoba Stúdió, Budapest, 2019. I. 31. – II. 28.

foto: Koleszár Kata

KOLESZÁR KATA: *L4*, 2019,
olaj, papír, 20×30 cm

A Hidegszoba Stúdióban állok, és Koleszár Kata *Peremvirág* című kiállítását nézem. Nem tudom, hogy néz ki a peremvirág, létezik-e egyáltalán ilyen növény, de a festményeket szemlélve első gondolataim Monet tavirózsáihoz repítenek. Tavaly ősszel az Albertinában Monet néhány festményrészlete, színe, ecsetvonása és gesztusa mélyen megérintett. Sokáig figyeltem egyetlenegy vízililiomot, ahogy a vízen úszik, miközben az ég kékje is tükröződik a habokban. Monet után Donna Huanca Piedra *Quemada* című kiállítását néztem meg az Alsó-Belvederében. Az egyik teremben a fehér falra dörzsölt pigmentfoltok ugyancsak Monet tavirózsáit juttatták eszembe, hiszen a sokak által kedvelt rózsaszínek, világoskékek, zöldek meleg árnyalatai úgy pompáznak a testlenyomat-fal-festményen, mint Monet bravúros művein és Koleszár Kata új alkotásain. Nem gondoltam, hogy a Monet és Donna Huanca közötti izgalmas színélmény-kommunikáció emléket rövid időn belül egy újabb festmény ébreszti fel bennem. Koleszár Kata olajfestményei azonban ezt az összetett emléket hívták elő. Koleszár priméren, frissen, a fehérre alapozott vásznonra viszi fel a festéket, úgy méghozzá,

hogy sokszor az alap is látható marad. Monet vastagon fest, pasztózusosan, az általa felvitt anyagnak teste van. Donna Huanca porral dolgozik, és a meztelen női test az ecsetje. Modelljeit festi be, és szórja be pigmenttel, és arra kéri őket, hogy dörzsöljék, nyomják a falhoz a testüket, így kerül oda a pigment. Donna Huancának hatalmas méretű munkái is vannak. Óriási printek, amelyeken felnagyított gesztusokat látunk, ezekre pedig újabb rétegeket fest rá.

Koleszár Kata nedvesen festi kis méretű képeit. Kikeveri az idilli színárnyalatot, festőszerrel hígítva szétkeni a vásznon expresszív ecsetvonásokkal. Lendületesen, indulatosan, de mindvégig vékonyan, az anyag nem domborodik ki a felületen. Donna Huanca modelljei a testükről kenik a festéket a falra, de esetükben a lenyomat száraz, míg Koleszár lédúsan keni szét peremvirágait.

Mik ezek? Tavirózsák? Nem. Hegyes, hosszú keskeny levelek, éles vonalak, zöldek és rózsaszín foltok. Rózsaszínek, barackvirágszínek, testszínek, zamatos húsú, lédús barackok. Kövér női testek, agresszív arcokkal, heves gesztikulációval. Indulatos, kövér női testek. Egymással harcolnak, vagy valamely vad rituális szertartásra készülnek. Rémisztő a tekintetük. Dühösek, vagy ők vannak megrémülve azoktól, akik nézik őket? Miért harcolnak, küzdenek egymással?

fotó: Koleszár Kata

Az 1990-es, 2000-es években megjelent egy korosztály a festőnők között, akik a kövér testtel foglalkoznak. Jenny Saville (1970) és Cecily Brown (1969) művészete színtiszta gesztus. Munkáik az absztrakt expresszionizmusból erednek, de a női szexualitás és a feminizmus is fontos inspirálójuk. Jenny Saville feministának vallja magát. Saját írása szerint: „A művészettörténet a férfiak által szabályozott. A nőt mint szexuális tárgyat nézik a férfiak. Nőket festek, úgy, ahogy a nők magukat nézik. Megpróbálok az identitásukat elfogadtatni.”¹ Hozzájuk köthető Alison Watt (1965) skót festőnő *Anatómia I–III.* című, 1994-es műve, amely egy nagyon vékony női testet malaccal együtt ábrázol. A női testet a sertéssel hasonlítja tehát össze.

Koleszár Kata a kövér, elhízott női testtel foglalkozik, a női szexualitással, az alárendelt, megalázott női testtel. Az elhízott testtel, amit a nők egymás között is megvetnek, hiszen a kövérség nem elfogadott dolog, a torkosságot jelképezi, ami pedig bűn. A kövér ember hibás, ő tehet róla, hogy nem tartja kordában testét, nem fogyókúrázik, ami ma elvárás lenne. Egy nőnek mindenre képesnek kell lennie az idilli, ideális test elérésének

KOLESZÁR KATA: *Harc*, 2017, olaj, vászon, 80×100 cm

érdekében. Erre jó példa ugyancsak Jenny Saville és Cecily Brown kortársai közül Liesbeth és Angelique Raeven (egy holland ikerpár) *Wild Zone 1.* című, 2001-es performansza. Az erről készült videón egy termet látunk, a földön poharak, és minden második pohárba bor helyett a saját vizeletüket öntötték az alkotók. Nem tudják, melyik melyik, ezért az anorexiás ikerpár vagy vizeletet, vagy bort iszik. Jelezve ezzel azt, hogy a nők mire képesek, hogy elérjék az eszményi testet. (Gyorsan megjegyzem, hogy az anorexiát nem követendő példaként mutatják be.)

Magyarországon Verebics Katalin (1980) és Verebics Ágnes (1982) festészetében láthatunk Jenny Saville művészetére történő reflexiókat a 2000-es évek közepétől, és jómagam (1985) is foglalkozom a kövér testemmel. Nemes Anna (1989) és Bodolóczi Júlia Julia (1987) művészetében ugyancsak fontos helyet foglalnak el a női testek.

Koleszár Kata 29 darabból álló új sorozata megalázott, Zeus által meglepett, meztelen női testeket ábrázol, mitológiai jelenetekben. Így érzi ma magát egy nő, aki kövér, és akit a társadalom kirekeszt. Peremvirággá lesz, sosem egyenrangú a NŐ-vel, a túlsúlyos modell külön kategóriának számít.

Jegyzet

¹ *Kunst und Körper*, Phaidon Verlag, Berlin, 2016, 44–45.